

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA-4101-27-03/2011
P/11/074

Warszawa, 11 stycznia 2012 r.

**Pan
Michał Marzec
Naczelnny Dyrektor
Przedsiębiorstwa Państwowego
„Porty Lotnicze”
w Warszawie**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła w Przedsiębiorstwie Państwowym „Porty Lotnicze” w Warszawie², kontrolę dotyczącą przygotowania Polski do organizacji finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej, realizowanego w okresie od 1 stycznia do 8 grudnia 2011 r.³

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole, podpisanym 20 grudnia 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, ocenia skontrolowaną działalność.

W 2011 r. PPL zakończyło realizację zadań inwestycyjnych zaplanowanych na EURO 2012. Opóźnienia, w stosunku do planowanych pierwotnie terminów, w przekazaniu do użytkowania nowych części terminala 2 oraz układu drogowego, na żadnym etapie realizacji nie stanowiły zagrożenia dla zakończenia inwestycji przed rozpoczęciem EURO 2012.

NIK pozytywnie ocenia realizację zadań organizacyjnych, a w szczególności efektywne działania związane z wprowadzeniem koordynacji rozkładu lotów. Stwierdzone uchybienia miały charakter formalny i według stanu na 8 grudnia 2011 r. nie powodowały negatywnych następstw dla wykonania zobowiązań PPL podczas organizacji EURO 2012.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm., dalej także: *ustawa o NIK*.

² Dalej także: *PPL*.

³ Dalej także: *EURO 2012*.

1. PPL w 2011 r. w ramach przygotowania Polski do organizacji EURO 2012 kontynuowało w Porcie Lotniczym im. Fryderyka Chopina w Warszawie⁴ realizację trzech zadań inwestycyjnych: dokończenie budowy terminala 2, modernizacja nawierzchni lotniskowych i drogowych oraz budowa układu drogowego dla terminala 2.

Wymienione inwestycje PPL zrealizowało w planowanym na koniec 2010 r. zakresie rzeczowym i osiągnęło zakładany na EURO 2012 cel, tj. poprawę bezpieczeństwa i komfortu obsługi samolotów i pasażerów, a w szczególności zwiększenie:

- - przestrzeni terminalowej o dodatkowe poczekalnie i pomosty pasażerskie,
- - nośności drogi startowej oraz zamiany niwelety w okolicy skrzyżowania dróg startowych,
- - możliwości alternatywnego dojazdu do Portu Lotniczego poprzez ul. Wirażową i Poleczki.

Inwestycje zakończono i przekazano do użytkowania w 2011 r., ponad 7 miesięcy przed rozpoczęciem turnieju⁵. PPL zadania zrealizowało ze środków własnych. Łączna wartość umów, zawartych w celu ich realizacji, wyniosła 193,2 mln zł, a wydatki PPL wg stanu na 30 listopada 2011 r. – 189,2 mln zł. Do rozliczenia pozostawało zadanie dokończenie budowy terminala 2.

2. Termin oddania do użytku pirsu centralnego i południowego terminala 2 uległ w 2011 r. kolejnym przesunięciom w stosunku do harmonogramu przyjętego w 2010 r. Do 17 lutego 2011 r. obowiązywał tekst pierwotny umowy na realizację ww. inwestycji, w którym zakończenie ustalono na 5 marca 2011 r. Kolejnymi aneksami czas na ukończenie przesunięto łącznie o 105 dni, tj. do 18 czerwca 2011 r. PPL uwzględniło roszczenia wykonawcy inwestycji, uzasadniane m. in. opóźnionym przekazaniem przez PPL zaktualizowanych projektów Systemu Alarmu Pożaru, matrycy pożarowej i połączeń w systemie automatyki BMS oraz opóźnieniami w przygotowaniu tras kablowych w terminalu.

Wykonawca i Inżynier Kontraktu od 29 grudnia 2010 r.⁶ zgłaszali opóźnienia w dostarczeniu powyższych dokumentów. Przedstawiciele PPL dopiero 2 marca 2011 r., tj. miesiąc przed planowanym wg aneksu nr 1 (5 kwietnia 2011 r.) czasem na ukończenie inwestycji, zwrócili uwagę wykonawcy na brak mobilizacji w celu przyśpieszenia i zakończenia robót, brak harmonogramu naprawczego oraz na niedostateczny nadzór. Działania podjęte przez PPL w 2011 r., zapobiegające dalszym przesunięciom terminu zakończenia budowy terminala 2, o co wnioskowała NIK⁷, okazały się nieskuteczne. Odbiór inwestycji nastąpił 17 czerwca 2011 r.

Wydłużenie czasu na ukończenie inwestycji skutkowało wzrostem ceny kontraktowej z 91 965,0 tys. zł brutto do 97 372,7 tys. zł brutto, tj. o 5 407,7 tys. zł brutto (o 5,9%).

Wydatki PPL na realizację inwestycji wg stanu na 30 listopada 2011 r. wyniosły 96 190,7 tys. zł brutto (98,8%). Do czasu kontroli NIK nie nastąpiło ostateczne rozliczenie inwestycji, a Naczelny Dyrektor PPL wyjaśnił, że trwa rozliczenie obmiarów i będzie przygotowany kolejny aneks do umowy.

⁴ Dalej także: *Port Lotniczy*.

⁵ Jako ostatnia została odebrana 24 października 2011 r. (Protokół ostatecznego odbioru technicznego i przekazania do użytkowania) inwestycja: budowa układu drogowego dla terminala 2.

⁶ Od 29 grudnia 2010 r. na cotygodniowych naradach koordynacyjnych, od 26 stycznia do 25 marca 2011 r. w pismach wykonawcy do inżyniera kontraktu, w sprawozdaniach miesięcznych inżyniera kontraktu za styczeń–kwiecień 2011 r.

⁷ Wystąpienie pokontrolne nr P/10/072, LWA-4101-32-03/2010 po kontroli przygotowania Polski do organizacji finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 w latach 2009 (IV kwartał) – 2010.

3. W 2011 r. zakres rzeczowy, termin zakończenia i cena umowna netto zadania, dotyczącego modernizacji nawierzchni lotniskowych i drogowych, nie były zmieniane. Inwestycję o wartości 87 129,1 tys. zł brutto, tj. 96,9% ceny umownej, zakończono 24 sierpnia 2011 r., tj. 12 dni przed terminem umownym. Droga startowa nr 1 wraz z drogami towarzyszącymi została dopuszczona do użytkowania operacyjnego od 27 sierpnia 2011 r.

4. PPL w 2011 r. przeprowadziło postępowanie przetargowe, wybrało wykonawcę i dokończyło budowę układu drogowego do terminali. Zakres rzeczowy II etapu inwestycji został zrealizowany w terminie 5 tygodni krótszym niż umowny za wynagrodzenie ryczałtowe zgodne z ofertą i umową, tj. za 1 233,7 tys. zł brutto. Ostateczny odbiór techniczny i przekazanie do użytkowania ul. Gordona Bennetta nastąpiło 24 października 2011 r. Ulica jest użytkowana, z wyłączeniem jezdni dojazdowych do trasy NS.

5. Zadania organizacyjne wynikające z „Umowy dotyczącej lotniska na finałowe rozgrywki Mistrzostw Europy w piłce nożnej UEFA 2010–12”⁸, zawartej 2 maja 2007 r., realizował Zespół Zadaniowy ds. EURO 2012⁹. W 2011 r. Zespół Zadaniowy kontynuował realizację wszystkich zadań, wynikających z „Harmonogramu Prac Zespołu Zadaniowego ds. EURO 2012”, zatwierdzonego 15 grudnia 2010 r. przez Naczelnego Dyrektora PPL.

W toku kontroli ustalono jednak, że nie zakończono zaplanowanego w na marzec 2011 r. opracowania planu operacyjnego (Operational Plan) oraz wykonania zaplanowanych do czerwca 2011 r. zadań, w tym m.in.: określenia przepływów pasażerskich w przylocie i w odlocie, wyznaczenia miejsca posadowienia i zabezpieczenia stref buforowych oraz określenia zakresu działania terminala tymczasowego. Przesunięcia w realizacji zadań spowodowane zostały opóźnieniami UEFA w przekazaniu wytycznych i założeń do planu operacyjnego (29 czerwca 2011 r.) oraz protokołu obsługi „Level Of service” (4 listopada 2011 r.), który zawierał standardy UEFA i stanowił wyjściowy dokument do opracowania sposobu obsługi grup pasażerów przybywających na EURO 2012.

W raporcie z 30 kwietnia 2009 r. przedstawiciele UEFA uznali, że przepustowość Lotniska Chopina w Warszawie jest wystarczająca dla zaspokojenia zapotrzebowania związanego z ruchem kibiców. W związku z wejściem w życie 18 września 2011 r. ustawy z dnia 30 czerwca 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo lotnicze oraz niektórych innych ustaw¹⁰, PPL rozpoczęło przygotowania do przejęcia kontroli bezpieczeństwa od Straży Granicznej. Pełnomocnik Naczelnego Dyrektora ds. EURO 2012 wyjaśnił, że porozumienie określające warunki przejęcia i zasady nadzoru przez Straż Graniczną, które wg art. 14 ust. 1 ww. ustawy powinno zostać zawarte nie później niż w terminie 6 miesięcy od dnia jej wejścia w życie, jest w fazie uzgadniania, a organizacja i zakres zadań, które będzie realizowała podczas EURO 2012 Służba Ochrony Lotniska będą zależne od przyjętych rozwiązań.

⁸ Dalej także: umowa lotniskowa.

⁹ Powołany zarządzeniami Naczelnego Dyrektora PPL nr 27 z 7 marca 2008 r., nr 106 z 31 października 2008 r. (ze zm.), nr 57 z 30 kwietnia 2010 r. i nr 18 z 15 lutego 2011 r., dalej także: Zespół Zadaniowy.

¹⁰ Dz. U. Nr 170, poz. 1015.

NIK pozytywnie ocenia skuteczne dążenia¹¹ PPL do wprowadzenia koordynacji rozkładów lotów w Porcie Lotniczym w okresie EURO 2012. Decyzja Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego z 19 sierpnia 2011 r. w sprawie wprowadzenia w Porcie Lotniczym od 25 marca 2012 r. koordynacji rozkładów lotów umożliwi rozładowanie potencjalnych szczytów ruchowych oraz efektywniejsze wykorzystanie Portu Lotniczego podczas EURO 2012. Jednak określony w aktualnie obowiązujących przepisach¹² dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy na Lotnisku Chopina w Warszawie (odpowiadający około 40 operacjom lotniczym) może ograniczyć korzyści koordynacji na czas EURO 2012 i spowodować konieczność rozłożenia odlotów kibiców na dni po meczu. Do dnia zakończenia kontroli wystąpienia do Marszałka Województwa Mazowieckiego¹³ w sprawie zawieszenia ograniczeń środowiskowych w nocie podczas EURO 2012 nie zostały ostatecznie rozpatrzone¹⁴.

W umowie lotniskowej określono, że władze lotniska zapewnią transport publiczny w okresie dostępności. PPL oceniając, że ryzyko niewykonania przed EURO 2012 stacji kolei podziemnej na lotnisku jest duże, zaproponowało przedstawicielom m. st. Warszawy¹⁵ ustalenie alternatywnych scenariuszy transportowych. Ewentualny brak połączenia kolejowego między Portem Lotniczym i Stadionem Narodowym może – zdaniem NIK – skutkować trudnościami w przemieszczaniu się kibiców i zakłócić funkcjonowanie Portu Lotniczego podczas EURO 2012.

PPL w 2011 r. kontynuowało współpracę z podmiotami funkcjonującymi w Porcie Lotniczym¹⁶ i lotniskami wspomagającymi w ramach Portowego Zespołu ds. EURO 2012 Warsaw Airport Forum oraz z przedstawicielami polskich portów lotniczych, zaangażowanych w obsługę EURO 2012 w ramach National Airport Forum. Współpraca dotyczyła m.in. obsługi handlingowej, obsługi ruchu General Aviation, ochrony i kontroli bezpieczeństwa podczas EURO 2012.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) wyeliminowanie opóźnień w realizacji zadań organizacyjnych, określonych w „Harmonogramie Prac Zespołu Zadaniowego ds. EURO 2012”,
- 2) kontynuowanie działań w celu optymalnego usprawnienia i rozłożenia odlotów kibiców bezpośrednio po meczu,

¹¹ Wystąpienia do Prezesa ULC w dniach 29 kwietnia, 16 maja, 28 czerwca, 22 lipca i 1 sierpnia 2011 r., uczestnictwo w spotkaniach w ULC i w PAŻP w dniach 15 i 30 czerwca, 3 sierpnia 2011 r. w sprawie wprowadzenia koordynacji rozkładów lotów.

¹² Art. 135 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zm.), uchwała nr 76/11 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 20 czerwca 2011 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla Portu Lotniczego im. Fryderyka Chopina w Warszawie (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 128, poz. 4086), która weszła w życie 4 sierpnia 2011 r.

¹³ Pismo z 20 kwietnia 2011 r. do Marszałka Województwa Mazowieckiego w sprawie czasowego zawieszenia ograniczeń środowiskowych, dotyczących wykonywania operacji w nocy w okresie: tydzień przed meczem inauguracyjnym – trzy dni po meczu finałowym, tj. od 1 czerwca do 8 lipca 2012 r.

¹⁴ Marszałek Województwa Mazowieckiego 24 maja 2011 poinformował PPL o braku możliwości zawieszenia obowiązywania ograniczeń środowiskowych.

¹⁵ Na spotkaniach 19 października i 15 listopada 2011 r.

¹⁶ Agenci obsługi naziemnej (Warsaw Airport Services Sp. z o.o., LS Airport Services S.A., Baltic Ground Services PI Sp. z o.o. i Excel Handling Sp. z o.o.), Straż Graniczna, Urząd Celny, Policja, Polska Agencja Żeglugi Powietrznej oraz przewoźnicy, wykonujący operacje lotnicze na Lotnisku Chopina w Warszawie.

- 3) dalsze współdziałanie w opracowaniu wariantów komunikacji między Portem Lotniczym a Stadionem Narodowym.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje od Pana Dyrektora w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach nie podjęcia takich działań.

Stosownie do art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej Komisji NIK.